

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	8 korona.
Félévre	4 korona.
Negyedévre	2 korona.

Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ
Dr. GAAL ENDRE.

SZERKESZTŐSÉG:

Dr. Gaal Endre lakása, Csikszereeda (Mikó-utca)

KIADÓHIVATAL:

APAFFI MIHÁLY-UTCA 13. SZ. (Gyönös Gyula).

Hirdetési díjak előre fizetendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

† **Becze Antal emlékére.**

Egyenként hullunk el a robot mellől, melyet köznyelven életnek szokás nevezni. Ma Te hagytl itt. Ki tudja, holnap melyikünkön a sor? Harminc esztendő partner társad jó emlékezete kíséren gyászos utadon abba az örök hazába, hova ép olyan komoly és zárkózott méltóság-gal vonultál, mint a milyennel kiélted az élet robotját!

Ismerem azt az életet és mindig mély hódolattal adóztam előtte, mert velem született annak tudata, hogy a nagy elmék csak a szükséges pillanatban szoktak megnyilatkozni. Nálad ez a pillanat ritkán érkezett el.

Évtizedek — egy külön korszak — vonult el Csikvármegye politikai, gazdasági és társadalmi életének feje felett, mikor egy ártatlan fűszál sem mert volna meghajolni a Te szived nélkül. Az a vasakarat, melylyel Te akarni tudtál, legyőzött minden akadályt és kivivott minden sikert. Mi kontárok, vagy megtörtünk, vagy lemondtunk, mert más választásunk alig volt. Ez az volt oka, hogy a mindennapi emberek közönséges szeretetének vonzalmát meg nem hódíthattad, mert azt manapság nem a pusztá igazságok követése, hanem az elnézések és kedvezések előnyei váltják ki.

Te azt akartad, hogy minden ember tökéletes legyen s mint ilyen álljon posztot a hol hivatott. A fogatkozások, melyek emberi erények, csak akkor ismered el, mikor valakit bájba sodortak. De ilyenkor Te hoztad az első mentőszókat a könnyelmű vergődőnek, mert nemes szived a könyörületre mindig nyitva állott. Mindezekről volt pályatársaid tehetnek élő tanúságot. Én a partner és gazdasági működés szerény harcosa, három évtized távoli szemléldősei eredményéből látom e tanúságokat. Ha nekem sikerült a távolból ennyit megértetni, mennyivel többet ismernek azok, kik közelebb állottak hozzád!

Mióta megszokott vezéri alakodat a politikában egyszerre nélkülöznünk kellett, az a különös állapot nemcsak minket, de Téged is nehéz sulyal feszélyezett. Hogy mi választott el, az örök rejtély maradt előttem. Cselekedeteid közül ez egyet soha sem tudom megmagyarázni. Mikor a kapu kinyílt, hogy mint győzelmes vezér azon triumfussal bevonult, Te magad csaptad be a kaput.

Itt hagyttad esti szórakozásod kis asztalát, mely mellett üresen maradt a széked. Vestag aranyórád nem tartja számon a játék végét. S ha e miatt a Te szólásod szerint „meleg nyelvet“ vacsorálunk, akkor is reád emlékezünk, mert Te ovtál ettől. Találó anekdotáidot és az életből ellesett croqui-idot nem feledhetjük el, mert azok köz-zájón forogván, mindig emlékeztetnek.

Sándornapi vidám verses köszöntőid, melyeket egyik atyádfiához évről-évre intéztél s melyeknek mindig mi voltuk az első hallgatói, épen azon napon némultak el örökre, mikor egy ujat vártunk. Nincs-e következetesség a Teremtő ezen fájdalom, végső intézkedésében, mikor épen azon napon némitott el, melyen szólni szoktál és szólasodot vártuk?

Családod tagjai, kik siratnak, engedjenek szabad folyást könnyeiknek, mert őrök éltél és semmit sem mulasztottál el a mit egy puritán élet a családától várhat. Erős szereteted hiányozni fog nekik, de ezt kárpótolja az a visszamlékezés, melylyel emlékedet áldani fogják.

A nagy társadalom sokáig érezni fogja hiányodat s mint a vasakarat patriarkájának legendás alakját fogja mindig emlegetni.

Felemelkedtl oda a mérhetetlen magasságba, hova mindnyájan megtérünk. Tekints onnan örököde reánk!

Isten veled!

T. Nagy Imre.

— **A vármegyei iparfejlesztés. Bernádi György vármegyénkben.** Tudvalevő dolog, hogy a kormány a székelyföldi ipar támogatása érdekében nagyobb akciót indított, s hogy ennek az akciónak az élére Bernádi György Marosvásárhely város főispánját, mint miniszteri biztost nevezte ki. Bernádi Györgynek a közpályán elért nagy sikerei elég garanciát nyújtanak arra, hogy az ő személyében a székelyföld ipara a legteljesebb támogatót találjon, az ő agilitása és széles körű ismeretei bizonyára az üggyhöz fűzött reményeinket kifogják elégiteni Bernádi György személyes-n akar tájékozást szereznit a négy székely vármegye iparfejlesztési ügyeiről, s éppen ezért értesítette Gyalóky Sándor főispán urat, mint a vármegyei iparfejlesztő bizottság elnökét, hogy folyó hó 25 én Gyergyószentmiklóson és 27 én Csikszereedában látogatást tesz. Gyalóky Sándor főispán ur intézkedett, hogy Bernádi György fogadtatása kellő fényre nyel történnék, s folyó hó 25 ére Gyergyószentmiklósrá, 27-ére Csikszereedára az érdekeltek bevonásával egy értekezletet hívott egybe, a melyen Bernádi György is jelen lesz, s a melyen a vármegye érdeklő iparügyeket fogják megtárgyalni. Mi igen nagy fontosságot tulajdonitunk ez értekezletnek, mert hisz ez van arra hivatva, hogy a miniszteri biztossal a helyzetet megismertette, feltárja a támogatás módozatait. Mi tehát itt arra kérjük a vármegye közönségét, hogy ezen az értekezleten minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek. Egyebekben az iparfejlesztő bizottság az értekezletre a következő meghívót bocsátotta ki:

Bernádi György Marosvásárhely sz. kir. város főispánja, a székelyföldi iparfejlesztés újonnan kinevezett miniszteri biztosa, udvari tanácsos ur folyó hó 27-én Csikszereeda városába érkezik, hogy a vármegye iparfejlesztési ügyét a helyszínen megismerve, szerzett tapasztalatait a vármegye iparfejlesztése érdekében annál közvetlenebbül érvényesíthesse.

Főlétsleges hangsulyoznom azt, hogy Ő Méltóságának ezen hivatalos látogatása a vármegye iparának az állam részéről a jövőben leendő támogatás és fejlesztése tekintetében igen nagy fontosságu, a miért feltétlenül szükségesnek tartom, hogy az összes érdekeltek és az ügy iránt érdeklődők ez alkalommal személyesen megadandó felvilágosításokkal minél hatékonyabban járuljanak hozzá, ahhoz, hogy a miniszteri biztos ur, a vármegye iparát, annak fogyatékosságát és a megoldásra váro teendőket minél közvetlenebbül ismerje meg.

Épen ez okból folyó hó 27-én délután 3 órára a vármegyeház kissebb tanácskozási termébe ezennel egy értekezletet hívok össze, amelyre uraságot tisztelettel meghívom és azon leendő megjelenésre felhívom.

Az értekezleten jelen lesz Bernádi György főispán, iparfejlesztési miniszteri biztos ur is.

Csikszereeda, 1913. március 21-én.

Dr. Gaal Endre, Gyalóky Sándor,
várm. elnökök, Csikvármegye főispánja,
elbáti jegyző, mint a vármegyei iparfejlesztő
bizottság elnöke.

— **Gyalóky Sándor főispán ur üdvözlése.** Örömmel látjuk napról napra, hogy az a népszerűség, a melyvel Gyalóky Sándor főispán urat e vármegyének intelligenciája körül veszi a székely nép rétegeiben ki kezd elterjedni, s a vármegye közönsége hivatalos, avagy társadalmi összejövetelein felhasználja az alkalmat arra, hogy őt üdvözölje Legutóbb Csikszenttamás közönsége és Ditró közönsége adott kifejezést ennek. Mi ma, a mikor jóformán a politikai és társadalmi élet a torzsalkodásokkal teljes, s a mikor alig vannak dolgok, a melyekben csak egy község közönsége is egyetértésre jut, nem akarjuk ezeknek a megnyilatkozásoknak az értékét jobban kiemelni, minthogy fölötte örvendünk azon. Egyebekben úgy Ditró közönségének táviratát, valamint Csikszenttamás képviselőtestületének határozatát szívesen közöljük.

A március 15-iki nemzeti ünnepre egybegyült diatrói közönség Meltóságodat hazafias lelkesedéssel, igaz szívvel üdvözölve, hálas köszönetet fejezi ki a község által kért járszabóság fellalítása érdekében kifejtett hathatós támogatásáért. *Ditró községre.*

Jegyző bejelenti, hogy a vasuti megállóhely Gyalóky Sándor Csikvármegye főispánjának köszönhető.

HATÁROZAT:

A képviselőtestület a bejelentést tudomásul veszi.

Elihatározza, hogy a vonat első megállása alkalmával testületileg fogja Ömlétóságát a Főispán Ur üdvözölmi és iránta érzett hála-lájkának kifejezést adni.

Egyben kimondja, hogy Ömlétóságának most, jövőben pedig azon mazas állású férfiaknak, kik a község előrehaladását anyagi vagy kulturális ügyekben hasonló tevékenységgel támogatni fogják, arcképeiket a község részére, örök emlékeztetőül megfesteti és a községhez a gyűlösternemben helyezi el és neveiket valamint a község érdekében tett működésük lefolyását a képviselőtestületi jegyzőkönyv egy külön lapján megörökíti.

Utasítatik a község Előjárósága, hogy ezen határozat fogantatásához kérje ki a Főispán Ur Ömlétóságának engedélyét és a tisztelges ünnepélyes lefolyását készítse elő. *Kmf.*

A kivonat hitelül:
*Toth László,
jegyző.*

— **Egy kis tévedés.** „Csikvármegyé”-ben olvassuk, hogy a Ditrónak márciusi ünnepélyéről illetve az azt követő társas vacsoráról táviratilag üdvözölték az ellenzék vezérferfiat. Ez a kis téves híradás úgy látszik nem tetszik a diatróknak, mert a mai napon levélben fordultak Ditróból szerkesztőségünkhöz annak igazítására. A táviratozás dolga ugyanis úgy történt, hogy Tótor László kaplán a társas vacsorán indítványozta az ellenzék vezérferfiainak távirati üdvözletét, az indítványt azonban megbotránközással utasította vissza a többség s e helyett egyhangú lelkesedéssel üdvözölte Ditró megjelent társadalmi Gyalóky Sándor főispán urat.

Egy kis külömbőség azonban mégis van a két tényállás között, mert hisz ezek szerint a márciusi ünnepéről szóló üdvözlet nem az ellenzék vezérferfiainak, hanem Ditró község érdekeit egy sokan jobban szívén viselő férfiúnak, Gyalóky Sándor főispán urnak szökött.

Husvételi gondolatok.

Irta: Földes Zoltán.

A husvétli ünnepében nagy és fölégség dogma van az emberiség elé állítva. A feltámadás tana. Am ez a tétel első sorban az Ur Jézus Krisztusra vonatkozik, aki „harmad napon halottaiból feltámadta”. Amitt azt az apostoli hitvallásnak egy-zert és komoly szépségű szavai, hogy higyük előnkbe adják...

Feltámadott! Resurrexit! „A mint megmondotta vala”, egészíti ki a feleség tény szükséges megállapítását a

magasztos népének. Igen, a mint megmondotta vala... Amint isteni előrelátással megjósolta Öumagáról az emberek közül kimagasló — Ist-nember!... Történelmi esemény az Ő feltámadása. Mint a minő történelmi mozzanat az Augusz-tusok uralma, eselekvéseik, vagy Jeruzsálem elpusztulása. Sőt az Ur feltámadása sokkal inkább kiállja az összes módszerek történelem-kritikáját, mint akár az auszterlitzi útközet, vagy Napóleonnak szentilonaszigeti száműzete...

Míg azonban a világtörténelem sok-ezernyi mozzanata mi jót sem jelent az összes emberiség szempontjából, eddig Krisztus feltámadásának földet szívet rázó ténye nagy örömet hirdetett az embereknek. Mire Istenvoltának ezen utolsó és legfényesebb próbája után még a legsötétebb kételkedésnek rejtett zugában is megszűnt a hitetlenség joga. Ezután, a ki nem hisz, az már jogtalanságot eselekszik, mert a kritikának egyazon mértékét, — mellyel a história más eseteit tűzprobra tette és elfogadta, — megtagadja a feltámadás tényével szemben — Ha tehát igaz az, hogy a további kérdések jogalapja nincs, akkor illik vigadnunk, mert im elkövetkezett a mi váltásunk. Amentünk a fényes kapun, melyen belül az Anyaszentegyház az Igazság világánál vezető biztos lépteinket... Tudjuk már, miért vagyunk, miért élünk, **hová** megyünk. Mert a feltámadott nagy történelmi Alak, kezében a diadalmas zászlóval, örök, szent Célunk felé vezet! Tudjuk immar, hogy a világtörténelem nem nagy összevisszaságok kőza csomója, hanem összefüggő egész, melyben bizonyos rendszer érvényesül. A kulcs hozzá a feltámadás dogmája, mely elkűnkbe barsojja az örök élet, a lelki-ségi, a muhatatlan boldogság vigasztaló igazságait. Ezekben való folyoton hit jelezte a népvándorlók országuját; a piramisokon feirvák az örökéletű tanok; a vadságban slynlódó népek torz-bál-

A „SZÉKELYSÉG” TÁRCÁJA.

Egy uniformis utolsó hónapjai.

Irta: Szokoly Tihomér.

A Tolvajostól lerázta magáról a felhőkösorút és a csuca színe égett a reávetődő sugarak tüzes reflexiójában, amint a nap rézővősen bukkott a Hargita hegyláncá mögé. — A szálló fekete, tömör fellegek sötétlen lomhán uszkáltak a levegőben. A teljes sötétben hirtelen állott be. Nemsokára a Somlyó háta mögől fölbukott hold kísérerietesen világította be az előtte éterülő tájat. — A lomha, sötét ezüstszegeles felhők hasadékaik át csillagok pislogtak alá.

Hirtelen egy csillag bukkott alá a nyugati sötétéké égőlt háttérében a végtelen semmiségbe. — Valaki meg fog halni! — mondják a babonások s csakugyan igazuk van, mert csillagullás nélkül is száz meg száz ember pusztul el naponként az életben.

Egy ember e száz közül, kinek az élet vette el a csillagjait, tegnap még büszkén, fölemelt fejjel hordta őket gallérián botorul gondolván azt, hogy ezek fogják őt boldogítani; a dicsőségéről, a halhatatlan hősi tettekről álmodozott s midőn felebredt kard helyett vándorbot szorított kezében és ámulva nézte, bámulva csillagait egy ószeres bolt kirakatában kifüggesztett zubbonyain és dolmányain.

A pislogó villanylámpákkal kivilágított hatalmas utcában szinte ragyogott az ószeres kirakata, az erősebb villanyfény sugarai aranyosan táncoltak a csillagokkal szinte elképzelt ragyogásukkal, csillagokukkal a vándor szemét, mert az könnyezni kezdett. Végig nézett kopottas öltözeten, aztán még egy pillantást vetve a fényes egyenruha csillagjaira lassan tovább ment.

A fényözönben utolsó kávéházból édes kerítőg varázslatos muzsikája ütötte meg fülét s ez megállította. Kéjjel és gyönyörűséggel szívta magába az elbűvölő hangzavart s pillanatra feledni látszott, hogy ő ez élvezetről tegnap óta lemondott. — A zene nemsokára elhalt.

— Nagy gazember volt! — hallatszott az előfaggönyözött ablaktábla mögül kiadó hangzavarból.

A vándor összereszt kalapját mélyen szemébe huzva, alig fojthatva el zokogását sietve indult meg az őt körülvevő sötéttségbe. Lopva suhant tovább a házak árnyékában nem nézett se jobbra se balra, hanem lecsúszasztott fűvel gondolatába merülve hagyta el a kis várost, melynek őt évig lakója volt. Egy óra múlva a szomszédos falut is elhagyta és kiért a szabadba. A Szokolai forrásnál volt. Ivott a forrásból aztán leült melléje. Gondolkolni kezdett. Emlékeiben fölmerült eddigi élete.

Tegnap még tiszt volt s ma már semmi. Egy évvel ezelőtt semmi adósága sem volt. Örökké vidám, kedélyes fiu volt, mindenki szerette és kedvelte. De nemsokára megváltozott minden. Színészek jöttek. Egy szerencsétlen fogadás miatt, melyben az egyik színésznek erkölcsi véde, örült szerelmes lett a csinos kiristalányba. A fényes egyenruha, a merészség egy év leforgása alatt megengedték neki 20,000 korona adósságot csinálni. Atya adóságának felét kifizette, a negyedét pedig saját maga törlesztette le kártyanyerésgeiből, így a megmaradt 5000 korona adóssággal még mindig kifogástalan uimer és katonatiszt maradt volna, ha a végzet és a sors másképp nem akarta volna.

Ujév első napja volt, ekkor két boldog ujévi köszöntőt kapott. Az egyiket egy ismeretlenlől, melyben mindenféle rosszal rágalmazta mennyasszonyát a másikban menny-

asszonya küldte el eljegyzési kártyáját. Miféle csinálni ilyenkor egy boldogtalan örült szerelmes? Ugy-e főbe lövi magát? Ezen egyszerű módot választotta ő is csak indokolt okot nem talált rá. Ebed után megtalálta ezt is.

Mint helyettes századparancsnoktól több tiszthavi illetéke volt örízet végett, ennél fogva mi sem lett volna könnyebb, mint ebből bizonyos összeget elkölteni, hogy a sikszázás e köcsileg minden lelkiismeret furdálás nélkül maga ellen emeltesse a halálhozó legyvert. Ezzel ki akarta kerülni a pletyka ama szójárásait: — egy rongyos színészéért lötte főbe magát, — ennél okosabban is csinálhatt volna — nagy bolond örült volt.

Tényleg örült bolond is volt, de még ekkor is anyi józan ésszel bírt, hogy a szégyenítő bünt úgy követte el, hogy azt még sem lehetett volna bünnök és büntetendő cselekménynek tekinteni. De hát ember tervez, Isten végez.

Mindenki sokszor azt hiszi, hogy a ruha becsületességét kölcsönöz az embernek. — Tévedni emberi dolog és ő nagyon tévedt. Ebed után kávéházból volt s ott egy urnak (ruhája után elég becsületes embernek ismerve) kártyázás előtt, alatt és után 20 koronás rézletekben összesen 75 koronát adott kölcsön oly föltétel mellett, hogy az összeget másnap délre okvetlenül vissza fogja fizetni, amit ő szavával erősítve ígért meg.

Ezekután nyugodtsága a következő érvéleken alapult: Elseje vasárnap lévén, az illetéket nem lehetett feladni, másnap délig az összeget kölcsön adhatta, mert amellet, hogy biztosnak hitte még sem gondolta későnek ha csak másnap délután adják postára. Tehát bünt követett el, amelyért lakónia kell, de nem büntetendő cselekményt. Sikszázott és mégsem sikszázott. Halála nyilvános okának elég elfogadható oknak találta ezt.

Ugyanezen nap éjjelén öngyilkosok módjára

ömölve, mint az aludt vér. És ez a vér folyton ömlik, szaporodik, már-már beléfuladnak a merénylő vad alakok, nem tudnak mozogni, nem kapnak levegőt és még valamit — — — pénzt — a gyilkos munkáért.

Egy-egy nagyobb darab márványkövet mégis sikerült kapniok. De nem annyit, hogy még a közeli, uzszólván helyi szükségletet is kielégíthessék. Mert kupya kaptak az emberek a díszes márványon. A megrendelések hatalmasra jöttek. Hogy aztán hány megrendelést fogantatosítottak, azt tudja, aki látta. A dírtói templom számára készült faragványok körül baj volt. A sepsiszentgyörgyi múzeummal sem ment simán a dolog. Nem is lehetett, mert akkor már annyira felgyűlt a baj illetőleg lerapszadt a pénz és a hitel, hogy „sem a földön, sem az egben.”

A mészégető kemence, melyre rá van írva fehér alapon fekete betűkkel, hogy: „Első Székely... stb”, sem volt hajlandó leadni a meszet. Gyúrták, tüzeltek, de mind hiába. Ugy tűnik fel ez a kemence-játék, mint a danaidák hardaja, melynek nem volt fenéke s mégis megakartak töteni vízzel. Itt az „Eso...-nél még rosszabb volt az eset, mert még az sem volt amivel megölték a kemenét. Kő volt elég, de még sem jutott a kemencének, mert olyan rendetlen halmazokban hevert, hogy felös volt hozzányulni, vagy tádn unták is a dolgot. Gondolták, hogy kevés kőből is lesz sok mesz. Aztán nem volt fa, kellett volna szén. És mégis meszet akartak égetni. Gondolták, kevés fából is lesz nagy füst. És ez a fő. Mert, ha nagy a füst, akkor az meszre lészik és ellátszik az államhöz is, aki majd ad egy kis államségelyt továbbjuttatni.

Aztán már egy pipafüstre se tett se pénz, se hitel. És így van ez még most is. És az a kicsi hosszú szakállas piros kepű bacsika, aki egykor szerelmesen tekintgetett a szép hajadonra, aki odament és megsimogatta, deledgette és örömet megosztá társával, mostanság busul. Faj neki a szép hajadon megcsufolása. Fajhat is. Faj neki, hogy néhány ezer korona keszpenze oda és feleannyi adóssággért való felelőssége a nyakán van. Mert a rombolás (vagy talán építés?) anyai pénzbe került, hogy clussztól a 60 ezer korona, befizetett részvénytöke és maradt 30 ezer korona adósság, melyért hol heitáltak már, hol pedig per van folyamatban.

17 tagból állott a vezetőség. Mit csináltak, vagy csináltak-e valamit, vezettek-e vagy csak reménykedtek és vártak, ők tudják. 60 ezer koronát befizettek, 30 ezeret feleltek. S ez az utóbbi összeg, ez a 30 ezer, sokkal kellemetlenebb emlékü pénz leand, mint az a 60 ezres. Sok a per rajta.

A 30 ezer koronás anyagi felelősségnél sokkal súlyosabb egy másik felelősség: az erkölcsi, a közérkölesi, az üzleti erkölcsi. Az erkölcsi felelősség önmagukkal szemben terheli. A közérkölesi hangos szimbolumaik révén a mai kor általános elterjedésü korrupciós éraját látja itt lebegni Szeretne tudni, ki az igaz büns, szeretne látni, hogy a büns megter, vagy pedig bünhődik és szeretne meggyőzödni abban a tudatban, hogy az igazság előbbutóbb diadalt arat.

Az üzleti erkölcsi szempontjából vizsgálva az esetet, azért tűnik fel igen súlyosnak, mert hiszen a Székelyföld ipari fejlesztéséről csereveg az egész ország, mindegyre hírül adatik, hogy a székely ipar így, a székely ipar úgy, erről gondolkozik az Olt és a Maros, nő és férfi, mindenki, akít a mai kor szellemé csak megérintett. És eme csirafolyódban levő eszméiressel szemben az ilyen „Első Székely” vállalatok bibliai sóbálványok, melyek riasztva intenek vissza mindenkit attól, hogy a Székelyföldön ipari vállalatokban részt vegyen.

Gyergyó márványipara pedig legelsőrangú, legnagyobb méretü vállalatira presztizsintát. A rendelkezésre álló anyagkészletre a legnagyobb méretü üzem máról holnapra berendezhető lenne.

A marosvárhegyi ipari kirendeltség erős kezekkel kell, hogy az operációs kést alkalmazásba vegye, s a székely ipart első betagés kinövéséitől megszabadítsa, tétönöz sebjelt bevarrja. Mitan az ifju megöngyült, a munkát, a szó nélkül való eszedés, be-ületes, verejeteles munkát kell megkezdni és megkezdve és szigorúan ellenőrizni. Helye kell állítani a székelység hitét. Világosságot kell vetíteni kincseinkre és napfényre kell kitenni a bacilusokat, azokat a spekulansokat, akik nem a becsületes nehéz munkával, hanem

visszaélésekkel akarnak mások rovására vagyoni előnyökhöz jutni.

Iuduljon ki Csikvármegye iparfejlesztő bizottságából, vagy a székelyföldi ipari kirendeltségtől az aktív munka, első doig a tisztogatás és aztán a termelés még mindig nem késő. Balás Jenő.

A köztisztesség.

Irta: Lengyel Zoltán orsz. képviselő.

Uj jelszó született- életre, halálra. A régiek meghaltak. Eddig választójogt kellett, most már a köztisztességet közzenek. Egy csomó kérdés rajzik előttem. Az, ami most van és ahogy van régen megvan és így van, ahogy van. Kiért fedezték csak most fel?

Azok, akik véglegesültek a rendszert éveken, évtizedeken át, sose volt kifogásuk ellene. Honnan veszik a batorságot, hogy most kiabáljanak?

Azok, akik részesei, résztvevői, osztokodói egy rendszernek, egy eslekedetnek, honnan veszik a jogcimet arra, hogy önbíráskodás helyett másokat gyalazzanak?

De joi van Azt mondják: nem tudták. Mások csinálják, ellenfeleik. Nézzük tehát őket.

Hat éve éppu most. Rettenetes új és régi bünök kerültek napfényre. A kabinéjtákról, a kabinetjük egy tagjáról. Biróság előtt volt az ügy. A bíróság nem engedett bizonyítani engem. Engem, akit szintén Vázsonyi védett.

Kérdések: Követelték-e ők a bizonyítás szabadságát? Nem. Kézelt, lábalt kapálóztak ellene. Megtagadták-e a szolidaritást a bünsöktel? Nem. Égre földre esküdöztek áratlanságuk mellett. Terrorizáltak a bíróságot, elhallgattatni igyekeztek a sajtót Védtek a bünsöt, Üdöztek az ártatlant. Pénzkezelés. Alkankassza. Amiről ma szó van, nincs bizonyítva. Amiről akkor volt szó, aktának közhitelességü okiratokon alapu t Beismerték, senki se tagadja Közpénzről volt szó. A magyar királyi állam vasutak százazereiről, millióiról. Az akták a Haz asztalán feküdtek.

Egytől-egyig más álláspontot képviseltek, mint ma.

Aztán megint a bíróság előtt voltak. Pereltek. Irtozatos vádak ellen védekeztek. Elitelték a vádtót bizonyítás nélkül. Miért nem fájt ez nekik akkor, miért fájt ez nekik ma?

Az igazság nem lehet az, hogy az egyik büns, mert nekem ellenfelem, a másik ártatlan, mert most az én barátom. Ez politika. Az ebből folyó harc politikai hajtsza.

Nem lehetek bíró egyik ügyében sem. De mint szemlélő ma, mint szenvedő tars akkor, igenis megkívánhatom tőltük is, a közveleményről is, hogy egyforma mértékkel mérjünk. Ami fekete: ne legyen ma fehér, holnap fekete, holnapután kék.

A magyar közélet beteg. Színvak, elfogult. Jobbra, balra ráncigálják. Egyszer egyik mellő áll, másszor másik mellő, ugyanazon ügyben. Az igazság azonban nem lehet kétféle.

Hát uraim mikor látjátok már be, hogy ezek nem illő fegyverek? Nem sikeres eszközök.

A magyar politika nem annyira ostobn, hogy elbukni engedjen férfiakat csak azért, mert ellenfeleik sárral dobálóznak. A hatalomrajtás eszközüll nem elég az, ha én a másikat rontom

meg, az is szükséges, hogy a magam külföld voltát bizonyítsam. Már pedig a koalíció eddig csak ellenfelein elősködött, önmaga tisztaságát soha nem is próbálta állítani sem.

Ennek a csunya marakodásnak az a vége nem lehet, hogy a vádlókat a nyakára vegye az ország, ahogy ők szeretnék, csak azért, mert ellenfeleiket lepecskondiázták.

Sokat küzdöttem a közélet tisztaságáért. Eredménye sohase volt. Minden kísérlet hajótörést szenvedett a koalíció alatt és ellen.

Szegény ország, szegény köztisztesség! Nagyon szegény, ha úgy akarjátok győzelemre vinni, hogy intak embereiték spányofalként felállnak, hogy a táborotokban levő szenyet takarják és úgy ordiálnak át a tulajdalra mondván: saját testünkkel is megvédelmezzük a mi ős panamistáinkat.

Ha az örök bíró megmérné a vádlók erkölcsait, az irásnak lenne ujbb igazsa: Megnérettek és könnyűnek találtattak.

Március 15. Ditróban.

Ditró hazafias közönsége ez évben is lelkesedéssel ünnepelte meg március 15-ikét.

Délelőtt 9 órakor istentisztelet előzte meg az ünnepséget, melyet az ipartestület és a helybeli iskolák tanstestületei is részt vettek.

Az ünnepély este 6 órakor kezdődött a községi ház nagytérében, melyet László István helybeli kántor nyitott meg. A tartalmas és lelkes beszédet, melyben László István Magyarország fennmaradásának okait frappánz vonásokban mutatta be —, a közönség osztatlan lelkes avációban részesítette.

Az ünnepély másik szónoka Tódor László s. lelkész volt, ki elég magvas beszédben adott kifejezést hazafias érzelmeinek, kár volt azonban, hogy a tulajdó érzelmei elragadták a lelkes szónokot, ki akarva-nem akarva is valamely szélsőséges párt érdekeit szolgáló képviselő választási sikerült kortes beszédet tartott. Az ünnepély fényes sikerének emléksében bokros érdemeket szerzett a helybeli dalárda is.

Az ünnepélyt este Császár István vendéglőjében társas vacsora követte, melyen jelen volt a kerület képviselője Sümegi Vilmos is. Tódor László s. lelkész a vacsorára pártkülönbség nélkül megjelent hangulatát azzal zavarta meg, hogy indítványozta az ellenzék pártok vezértérifianak távirati uton való egyhangú üdvözlését. A jelenlevők azonban a szűkebbkörre való tekintettel viszsztatesszéssel fogadták a politikai klikk csináló indítványt.

Hogy azonban az érzelmi összhang mindkét részről biztosítva legyen, 61 banketető közül 39 a vármegyénk agilis főispánját Gyálókay Sándort üdvözölte táviratilag.

A társas vacsora aztán az érdekes tanulság nyújtja, hogy utjabban Ditróban is politikai tekintetben „más” szelek fújnak.

Kár volt tehát Sümegi Vilmos jelenlévő képviselő urnak oly nagy kellemetlenséget okozni. Ha Tódor s. lelkész ur nem szól, mások is hallgattak volna. (Omega). (Beküldett).

HIREK.

— Egyházi kinevezések. A király a valás és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére a gyulafehérvári székeskáptalanban Tamási Áron éneklókanonoknak a nagyprépostsága, Zomora Dániel székesegyházi mesterkanonoknak az olvasókanonokságra és Kovács Lajos székesegyházi mesterkanonoknak az éneklókanonokságra való fokozatos előléptetését jóváhagyta.

— **Halálozás.** A vármegye társadalmának nagy halottja van. Becze Antal nyug. alispán, aki közel fél évszázadot töltött közpályán a hó 18-án Csíkszeredában meghalt. Becze Antal neve vármegyénkben egy fogalom volt, akit erre ismertté tett az egész Székelyföldön. Temetése folyó hó 20-án volt. Ravatalánál megjelent a gyászoló család, s csaknem az egész vármegye intelligenciája. Földi porai Csíksíkszentpéterre a családi sírboltba helyezték el. A család a következő gyászjelentést adta ki.

Özv. Csíkszentmártoni Becze Antalnén szül. Cziko Mária ugy saját valamint gyermekei, unokái, menyé és veje nevében fájó szívvel tudatja, hogy a forrón szeretett férj, agra, nagya, após és rokon Csíkszentmártoni Becze Antal Csíkskörmege ny. alispánja, törvényhatósági tag, a III. oszt. vaskorona rend lovagja, türellemmel viselt rövid szenvedés és a haladók közt szentegényen átjártos felvétele után 42-ik évében mindannyiunk mély bánatára elhunyt. Földi maradványa folyó hó 20-án d. u. 2 óra körül Csíkszeredában fog beszéltetni, ahonnan a csíksíkszentpéter családjai sírboltba helyezték örök nyugalomra. A megboldogult lelke üdvéért az engesztelő szentmise-áldozat Csíkszeredában folyó hó 26-án d. e. 10 óra körül, Csíksíkszentpéteren pedig folyó hó 27-én d. e. 10 óra körül fog az egék Urának bemutatni. Az örök világgóság fényeskedjék neki! Csíkszereda, 1913. évi március 18-án. Becze Ilona férj, Balla Attiláné, Becze Imre ny. főszolgabíró, Becze Gábor gyermekei. Becze Imréné szül. Mártonffy Anna menyé. Balla Attila veje. Becze István, Becze György, Becze Annuska, Balla Erzsike, Balla József, Balla Ilonka, Balla Mariska, Balla György, Balla Bandi, Balla Laci, Balla Mihály, Balla Átilla, Balla Boriska unokái.

— **Siklódyló Lőrincz a tárlaton.** Mint a P. H. írja Siklódyló Lőrincz a műcsarnokban remek szobor alkotásával vonta magára a közfigyelmet. A napokban a Képzőművészeti Egyesület választmányába is beválasztották a tehetséges művészt.

— **Ferency Károly sírreléke.** Néhai Ferency Károly gyergyókerületi főesperes díszes monumentális sírreléke a gyergyószentmiklósi egyházközség és az Emke gyergyószentmiklósi fiókja április havában szenteli fel az odaváló sírkertben. Az ünnepség részleteit az Emke Husvét másnapján tartandó összejövetelnél határozza meg. Azok, akik még a sírreléke költségeihez hozzá akarnak járulni, azok Szabó György esperes-plebánushoz Gyergyószentmiklósi küldjék kegyes hozzájárulásukat.

— **Három előadás a Mozbán.** A csíkszeredai állandó Edison Mozgószínház három előadást fog tartani egymásután, még pedig ma vasárnap husvét első és másnapján, valamint kedden (gyümölcsöltés Bollogásszony) napján. Husvét napján szíre kerül: 1. Szepi, mint botanikus, komikás. 2. A bohóc bosszúja, dráma 3 felvonásban. 3. Afrikai Franciaország természet utáni felvétel. 4. Az erényes Lajza, vígjáték. 5. Izletes presenye, humoros. Hétfőn bemutatják: Lenke hasonmás, humoros. 2. A cirksuz grófnő, dráma 3 felvonásban. 3. Ravasz Ducei bácsi, vígjáték. 4. Drezda, természet utáni felvétel. 5. Tányérválódás és hű, humoros. 6. Zsigóttó detektív. 7. Skandalum Polidórral, humoros. Kedden: 1. Gaumont híradó, a hét eseményeit hozza. 2. Az új királynéje, dráma 3 felvonásban. 3. Kényeszer barátság, humoros. 4. Mégis megússul, vígjáték. 5. Földör ideges, humoros. Minden egyes esti műsor, amint látjuk változatos és fényesnek ígérkezik, miért is ajánljuk a műfőrt közönség figyelmébe.

— **Értesítés.** A csíkszeredai máv. tisztviselő Merza János főelőnéje és Aczél Odón osztálymérnök védnöksége alatt, 1913. évi április hó 5-én (szombat) a „Vigadó” színházteremben jötekonycélú színelőadással egybekötött bált rendeznek, mely alkalommal szíre kerül „A végezt.” regényes színjáték négy felvonásban, írta: Bodó Ádám, rendező: Győri György. Személyek: Felszeghy Albert birtokos, Szultán János. Felszeghy Árpád, Felszeghy Aladár fiai, Ilyés Lajos, B. A. Gizella, nevelt leánya, Ince Klára. Pálffy Imre jegyző, Székely Géza. Emma leánya,

Kovács Erzsike. Ifj. Apor báró, Simon Géza. Sándor, Emma fia, Szobodeczky Aladár. Juliska, Árpád leánya, Ilyés Erzsike. Mari, Emma cselédje, Bodóné Tankó Gizella. Bede, honvédmester, Hancz Lajos. Csergő, közhonvéd, Réthy Imre. Helyárak: Páholy 10 kor. Oldal- és Tamlásszék I—II. sor 2 kor. 60 fill. III—V 2 kor. 10 fill. Körszék 1 kor. 60 fill. Zártszék 1 kor. 30 fill. Allóhely 1 kor. Karzati ülőhely 60 fill. Allóhely 40 fill. (Balra csak a földszinti jegyek érvényesek.) Kezdeté este 8 óra körül. Jegyek előre válthatók a pályaudvaron és Merza Rezső divatüzletében. Zenét a csíkszeredai zenekar szolgáltja. A jövedelem részben az orsz. vasutas Arvaház, részben a csíkszeredai sétater díszítésé javára fordítatik.

— **A helybeli polgári leányiskolában az előadások folyó hó 31-én kezdődnek meg.** — **Üzelmek a gazdák rovására.** Gazdáink nem képzelhetik, hogy a tavalyi esős ősz következtében, mily nagy tömegben hoznak az idén forgalomba részt jöhöszeműleg, részben tudva esekélyebb értékű, sőt egészen értéketlen magféléket. Minél alacsonyabb áron kintadják, annál biztosabb, hogy például a répamag, melyből a hírhedt bizsanci hibás, selejtes árú több ezer zsakkal van a vidéken elhelyezve, legtöbb esetben doshos és álltalában igen rosszul csirázik, sőt az északkeleti-országi között is van ilyen elég az idén. Ami pedig a loherét illeti, közudomásu, hogy a múlt napokban érkezett Piümen át Magyarországba mintegy 20 vagon olasz rostaalja, melynek az a hivatása, hogy hönli löheré közé kevertessék. Nem is szólva a lucernáról, melyre névze az „Erdélyi Gazda” szakkalp március 16-iki számában is megírta, hogy a teljesen értetlen turkesztáni lucerna nagy tömegben került Bucsóból magyar vidéki kereskedőkhöz. Jó lesz tehát nagyon vizyázt, maradjunk meg a régi megbízható eszekéln és ne töljőn föl se kereskedő, se gazda az említett igen alacsony ajánlatoknak, melyeknek célja nem egyéb, mint a haszaavehetetlen portekán akármilyen áron taladni. Ha gazdáink nem elég óvatosak, akkor nagy bajok lesznek és csodákat fognak ez évben tapasztalni.

— **Műsoros estély.** A csíkszeredai ifjusági kör 1913. évi március hó 29-én, a rónkath. elemi iskola tanteremben színelőadással egybekötött táncmulatságot rendez, mely alkalommal szíre kerül: „A vereshajú”, eredeti népszimán slolokk 3 felvonással, a következő szereposztással: Övezgy Szigőné, Kelem N. Gergelyné. Andras, Ferenc. fűj Baconí János, Petros Sándor. Boglár agnos, Sintha Julianna. Zsófi, leánya Balló Viktoria. Keszez Mihály, ifj. Antal Gergely. Bájint, fia Bakó Pál. Koppány Misa, Petros Agoston. Szilaj Kata, unokája (vereshajú) Baconí Róza. Verőb Jankó, árva fiú, Antal Péter. Szemes Borcsa, övezgy menyecske Antal Verő. Csinos Julcsa, Baconí Mártha. Boglyás Pál, napzámós Csomortáni Károly. Pozdorjáné, Petros Lina. Egy leány, N. N. Csaholyné, Szőcs Viktoria. Gubas, Domokos Károly. Gubasnő, Bakó Verő. Fontos, Nagy József. Fontosné, Bakó Magda. Sári, szolgáló Agnesné, Domokos Viktoria. Palkó, Peti, parasztiöngönyek ifj. Antal Gergely, Tamás Ignac. Helyárak számlyótl: I. Hely 1 korona 60 fillér. II. hely 1 korona 20 fillér. III. hely 1 korona. Allóhely 80 fillér. — Kezdeté este 7 óra körül.

— **Tíz éves találkozó.** Felkértem tanítóképzőintézetű egykori tanulóitársaimat, hogy a július 29-én Csíksíksólyon tartandó tíz éves találkozó előkészítése végett címeiket tudassák. Földes Zoltán, áll. tanító, Gyergyóromete.

— **A piactör kisajátítása.** A kereskedelmiügyi miniszter Csíkszereda városban a vizelelővíri városi területnek köztérre átalkatása és új utcák nyitása céljaira, a város és Zsögöd község határában kisajátítandó ingatlanokra névze lefolytatott kisajátítási eljárást a beadott felfolyamodás elutasítása mellett azzal a módosítással hagyta helyben, hogy a 31. és 32. sorszámmal alatt felvett 2687 és 2688 hrszámú ingatlanok kisajátítás alól kivételnek, ellenben a 30 sorszámmal alatt felvett 2686. hrszámú ingatlan egészen kisajátítás alá veendő. Utasított a kisajátítási bizottság elnöke, hogy az iratokat a kártalanítási eljárás fogatosítása végett az illetékes birtokbíróságához tegye át.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság Csíkszeredai fiókiintézte megkeresésére a »Polg. Isk. Tanárok Háza» alapja javára 25 koronát adományozott. Fogadjon ez uton is a csíkszeredai polg. leányiskola tanstestületének hálás köszönetét.

ALKALMI BUTORVÉLT AJÁNL SZÉKELY ÉS RÉTI BUTORGYÁRA

MAROSVÁSÁRHELY — BRASSÓ
FÖTÉR 47. Kapu-u. 60.

Komplett hálószoba berendezések tolettel már 400 KORONÁÉRT.

Hitelkegyeseknek árfelemelés nélkül részletfizetésre is.

Óriási választék amerikai iroda berendezésekben, vas- és rézbutorok, szőnyegek, függönyök és teljes menyasszonyi

KELENGYÉKBEN.

— **A kereskedelmi és iparkamara központi bizottságának ülése.** A kereskedelmi és iparkamara központi bizottsága folyó évi március hó 18-án tartotta ülését Szász Lajos várm. főjegyző elnöke és Fejér György közigazgatókornak, mint jegyző részvétele mellett. Mint kinevezett bizottsági tagok jelen voltak a kereskedők részéről Merza Rezső, Nagy Gyula és Pototzky Pál, az iparosok részéről Dávid Péter és Filó Károly. A csíkszeredai alkertelebe az albizottság elnökéül: Dr. Ufalusi Jenő polgármester, tagjaiul a kereskedők részéről Albert Odón, Nuriánsy Márton, az iparosok részéről Bíró József, Bedő József választattak meg. A gyergyószentmiklósi alkertelebe az albizottság elnökéül Puskás Adolf városi főjegyző, tagjaiul a kereskedők részéről Merza Vilmos, Lázár L. Gerő, az iparosok részéről Petracsics Emil, Bíró József választattak meg.

— **A behajthatlanmán vált házbérre eső adó törlesztése.** A m. kir. közigazgatási bíróság a kivett házbéradó és járuléki törlesztés elrendelése, mert a becsatolt per és végrehajtási iratokkal igazolva látta, hogy panaszos az 1910. évre esedékes 5600 korona bért fiatól, mint bértőló behajtani nem tudta. Minthogy a bérteli szerződés színelét voltának megállapítására kellő adat a bíróság rendelkezésére nem áll; minthogy az 1909. évi VI. t.c. 45. §-ának utolsó bekezdése értelmében, ha a bérjövövedelm egészen, vagy részben bevehetetlen, a tényleges birtokos kérheti, hogy a bevehetetlené vált házbérr adó töröltessék, így a panasznak az illetéi rendelkező része értelmében helyt adni kellett.

— **Új ügyvédok.** Dr. dítrő Puskás Levente a marosvásárhelyi ügyvédvizsgáló bizottság előtt az ügyvedvi vizsgát egyhangú kitüntetéssel tette le. A fiatal, képzett ügyvéd irodáját Marosvásárhelyen nyitja meg.

— **Dr. Márton Gábor az ügyvedvi vizsgát a marosvásárhelyi ügyvédvizsgáló bizottság előtt letette.** Iróadóját Csíkszentmártonon nyitja meg.

— **Kinevezés.** Az igazságyminiszter Péter József csíkszentmártoni járásbírósi díjnyokot a szelistei járásbírószághoz irnokká nevezte ki.

— **Női ruhaszabók mestertanfolyama.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy a budapesti m. kir. technológiáj iparmuzeum igazgatósága 1913. június 22-től augusztus 9-ig a női ruhakészítő férfi iparosok részére mestertanfolyamot rendez, mire névze a kellőgé okmányt elő folyamodványok folyó évi május 1-ig adandók be. A hallgatók 300—350 koronát fizetnek, miért a Népszállóban olcsó elátással és lakáshoz segítettnek. Bővebbet a kamaránál vagy a technológiai iparmuzeum igazgatóságánál (József-körút 6.)

— **A köztörök költségtétele.** A kereskedelmiügyi miniszter a vármegye törvényhatósági közutainak 1913—14. évi költségelőirányzatát több kisebb helyesbítés után jóváhagyta.

ványai mögött sejtették a Valót... Amde a nagy bizonytalanságot, az inkább sejtő, mint eleven, tudatos hitet csak a Krisztus feltámadása tette bizonyossá, kötséget kizáró édes igazsággá. Így lett az élet, a történelmi mozgó elem, a népek és fajok meggyújtója Krisztus... Mert a külső népmozgalomnak a halhatatlan lélek belső nyugtalanságában kellett magyarázatunkat... De eljött a diadalmas Ember és megnyugtatta a mozgó, hullámzó, vizeket firtató, sok-tükü oceánt... Krisztus győzött a halálon. Krisztus győzött a világon!

A husvét ünnepe másodsorban a mi feltámadásunkra vonatkozik. Hirdeti a mi számunkra is a feltámadásnak első vetekését... Meghaltunk. Elenyészünk. Ez az elmúlás azonban csak látszó; mert miképpen a letpört fű felsarjad, a telet virágfakadás követi és a sötét éjszakára vigasztalás, szép hajnal jön; azonképpen új életre kel a mi testünk is, midőn megharag és angyali kűrűt és eljön Krisztus diadallal és nagy hatalommal a nagy leszállásra. Az Aya-szentegyház megdicsőülésének robajlá és görögias, megrázó és megis fölséges ünnepeire!.. Oh, ez a tárgy, ez az igazság valóban méltó a Michael Anzselok esetére és az Aktívni Szent Tamások himuszos tollára!.. Mert nagy nap lesz a szén ama felséges... a minő nem volt kezdetű — és többé nem is lesz!

Audalgó lelkem nagy gyönyörűséggel és nagy félelemmel elmélkedik ama napról. Mert gyönyörűség lesz az és felelmes; valamint a hullámkergető tenger, melyet magasztos gyönyörrel — retegünk... Vagy mint az elbűsült természet, a cikázó viillamok és a dörgő ég... Felsőes is, szép is. Am íjlesztő is egyszermind.

De ti, jők, lelkesek, nemesek, igazak, üldözöltek, tisztaszívűek és mind azok, akiknek a szeretet piros virága van a kezetekben, — ne felejtetek. Ti édes, fényes palástba takaróztok. Him-

mel, nehéz verettel vert ékes ruha veszi körül megdicsőült testeket. Az Ur gondja. Az Istenségből áradó szeretet.

Legyetek vidámak, hát, Ur szeretetei! Vegyetek hárfát karjátokra a husvét ünnepek és boldogságos, nagy örömmel énekeljétek az Urnak dicsőreteket! Szeret Ő lelke tejjével töteket. Titeket, akik szintén híven követitek a Pásztor hívó szavát... A ki a fürkasok közeled tére el nem szaladott, hanem meghalt bárányaiért. És harmadnapon feltámadott. Örüljétek: feltámadott! És megígérte, hogy ti is az dicsőséges testé nek ruhátzabla öltöztödtök, ha a „feltámadás zálogát”, az Eukarisztia, gyakran elfogadjátok...
Alleluja, alleluja! Zengjenek Jeru zsálem erős ifjai; daloljanak, ékes szóval, „Jehuda szép leányai”!..

Az ellenzéki párt — és a szociáldemokracia.

Irta: Kémenes Antal.

A jelen politikai élet hullámverése a „ma-történetírója tollára méltó körös tünetet veleti felszóra, amint az ellenzéki szociál szemelésűsége liberális politikájában lehetetlen meg nem latnunk. Éremi ezalatt többek között az ellenzéki radikális szemlének a szociáldemokráciával való közegészt.

Mert vagy közös a céljuk, s akkor érhető a ritka baráti kötelék; vagy nem s ez esetben a tányi a pártoskodás. De mert feltétele, hogy a magyarországi szociáldemokracia az ellenzéki pártok kedvéért jó óráz 24 óra alatt százados politikai átirándjáról a kozmopolitizmusról le nem mondott — le kell szegednük azt a tényt, hogy a két párt egy zászó alatt két egymással ellenkező cél eléréséért üzent hadat a nemzeti munkapártnak.

A hadzénés helyessége a furcsa politikai cimboraság miatt nem igazolható. Míg u. i. az ellenzéki párt az ezereves magyar állam fennmaradásáért tort ki elementaris erővel, addig a szociáldemokracia, hogy önmagával ellenmondásba se kerüljön; a magyar állami-ság, a 48-as szabadviv átadalkulás stb. nevében és egésze alatt a jövő szociálista államának kiegészen fáradozik, küllében teljesen

érdeknélküli és hihetetlenül önzetlen volna lázas csörtése. Főlé, hogy a pártatlanul konglomerál jellegű magyar állam, amely a nemzetiségek bevett divergens erőikkel van tömítve; nem fog-e az éppen aránylagosan kulturáltabb kerülte, erős pártfejlés miatt; társadalmi szűzhöz erővel való testvériesülés segítségével alkalmas pillanatban a szociáldemokracia karjaiba hullani? Ez a kérdés nem merész s mindaddig aktuális, míg a nemzeti-ségi politikával komolyan nem számoltunk, s amíg be nem látjuk, hogy a ma követele radikálismaras társadalmunk nem érett meg még. E miatt a külföldi példák utánzása nem volna egyéb sötétebe ugrásnál.

A társadalmi fejlődésnek delelé pontja: a nemzeti állam, a nemzeti egység kiépítése, amit nem szabad megelőznie az államélet liberális berendezkedésének. A későbbi történelmi alakulás, fejlődés eredményének idő előtti mesterséges kibényszerítése, mivel társadalmi, állami törvényekkel való visszaélést jelent, megfoszulja magát.

A 48-as törvények szabadelvű reformjai a természetű törvénye ellen létesültek.

Jóllehet a rendi állam megszűnik, s a rendelkezései közös előjogi lesznek az ország összes lakóinaknak, mégis mikor nemzetünk, szuverenitásának, magyar államiságunk sorsfordulata elő sodródott, az igen magas erkölcsi értékek bíró, teljes, szabadelvűséggel honpolgárrá tett nép legnagyobb része az összes nemzetiségek, a magyar nemzeti állam ellen fogtak fegyvert.

Európa többi államaiban is jórészt a nemzeti-ségi politikával való leszámolást érte az államélet liberális berendezkedése. Erre szép példa az olasz nemzet története. Az olasz nemzeti egység kialakulása teremtette meg a független Olaszországot.

E nélkül a római imperializmusnak is meg kellett semmisülnie, mert nem volt táplálással elég nemzeti vérnyaga.

Akkor biztosíthatja tehát az állam a liberális politika teljességét, az egyéni és közéleti szabadságot, ha a nemzeti egységet kiépítette. E nélkül működtetés a demokracia egész épülete, amely a legkésebb megrázódattásra is, könnyen a kártyavár sorsára juthatna.

Mi is elismerjük az örök emberi jogok nevében a demokratikus haladás szükségességét; fel tudunk emelkedni az emberiség fogalmára; de az egyetemes fejlődés keretében mint a nemzet, angol, uyi mi is követeljük a magyar imperializmust, s nem kötünk barátságot az ellenzéki pártok példájára, ennek

megirta bucsuleveleit, aztán gondolkolni kezdett a halálról. Bár teljesen el volt határozva a halálra, mégis érhetetlen módon huzta-halasztotta az a percet, melyt hivatva volt véget venni szenvedéseinek. Haláltánján és homlokán megjelentek a gyötrelmek okozta izdász csépeji s koronként nyakokat huzzott asztalán álló sziverosítéiből. Eszébe jutottak élete s folytonos szenvedései. Halomra dőlt minden reményése, s zive majd megszakadt a nagy fájdalomtól életének semmi célja sem volt többé, egyedül a halál volt az, amíg még kevés volt előtte, mert különben megírta volna vérző szive egerterő fájdalomával. Kinek lett volna zive az mondani neki: »ne tegyes? Kinek lett volna zive hozzá, hogy az örülsébe kergesse?

Ekkor valami fantasztikus képzelődés vett rajta erőt. Érezte betegségét, látát örülséget. Tudta, hogy kétségbeesés örvénye szelén áll és nem lesz senki aki megmentse a haláltól. Érezte, hogy nincs senkije sem, aki egy könyveszeptet is ejtsen érte. Előre látott mindent. — Koporsóját senki sem fogja követni csak néhány hivatalból kirendelt tiszt és esetleg elől katonazene fogja futni a legszebb gyászindulót és virágok nélküli koporsóját óriási népmégeg fogja kísélni, mert szereti hallgatni a katonazenét s majd valahol a temető szelén fogják előlfeinni holt temetőt s azután némán és tompán fognak zuhogni koporsójára a száraz rögök és nem lesz senki, aki fájdalom görösös zokogással kíséje a tompa visszhangzó zuhanásokat. Aztán csend lesz örökké... A katonazene a temetőből kiérve új indulókat fog játszani és pajkos suhanocok kacagva, futyulve ugrándozva fogják kísélni. Mindenki el fogja felelni, hogy a temetőben a íriss hant alatt egy szerető szív pihen nyugodtan s a férégek megkedztek csmány munkáikat.

Elhagyottan egy rozszant fakerezet fogja jelölni kopár sírját és csak a fejtája mellett

álló kétf ciprusfa a viharokban sötétben földig hajlodozva fogja egyedül siratni őt az elhagyottat.

De a lelke ott lesz mellette örökké körül fogja szárnyalni őt, őrányala lesz neki és védeni fogja az őt környező veszedelmektől. Leike örökké csókolni fogja lény szelő képbén napugrás melevél fogja ölelni légyan észrevéteül s ha néha valahol zenét fog hallani, ugy a zenében ő fog beszélni hozzá szerelmes sultogó szavakat.

— Hadnagy Ur alázatosan jelentem bejöttem a szobába és levelet hoztam! Gondolatait legénye megjelenése zavarta meg. A szép derült reggel észrevéteül lepte meg, az ablaktábláin keresztül az élet sugárzott be a szobába s arany sugaraival telehíntette az egész szobát. Odakint veretek csipreltek, a kakas kukorékol. Ez az élet zavarta meg őt gondolataiban.

A levelet atyja írta. Kérte, hogy nősiljön meg, mert már talált nekivaló gazdag leányt feleségének, akit annál is inkább könnyebben vehet el, mivel a lány szüléivel már megégyeztet. Figyelmezteti, miszerint atyjának tett azon ígérteit, hogy házasság alkalmával a nőverei örökségéből megvont 10,000 koronát visszatéríteni kötelességgé váltta be sib. stb.

Hogy milyen hatással volt rá néve ez a levél mutatja azt, hogy mennyi akaraterének, milyen nagy szülőt szeretet kellett ahhoz, hogy öngyilkossággal szándékáról lemondjon s kitégye magát a szegénynek, a megvételnek, a meghurcoltatásnak, a szánalomnak és szenvedésnek.

Ezen levélnek köszönheti olvasó közönségem, hogy őt a katonazene élvezetétől megrobolla. S mivel gondolta, hogy még mindent jóvátehet, tehát fölhagyott azon ideális rögöszmével, hogy föbélvői magát. Most következik egy látszólagos becsületlen ember gazembersege. — A kölcsönadott összeget nem

kapta meg. Amennyi pénz volt azt postára tetle egyttal express levélben haladékokt kért a még hiányzó összeg elküldésére, aminek az okát is megirta. A haladékok meg is kaptá.

Ezekután lehet-öt sikkszással vadolni! De háiba a sors ellen nem lehet küzdeni. — A baj és kellemetenség sohasem jár egyedül. Néhány nap múlva a posta feladóvevényekért küldték s ő semmit sem gyanytva adta oda őket. Másnap sikkszás és hamisítás miatt névnyázatot vettek fel róla illetőleg megindították a vizsgálatot.

Ellenségei voltak a civélek, a nők és az uniformisok között. Egy uniformis megesküdtött előtte, hogy a nyakát fogja törni. Erre elég okot talált s ha nem volt, akkor csinált. A gyűlölet és bosszu eredményei: szabadság és pászegély iránti kérvényei többször visszautasították, beteg volt nem küldtek hozzá orvost, az orvosnak megtiltották orvosi bizonyítványt kiállítani sib.

A hamisítás vádjában a következőképen védekezett.

Ugyanis az egyik feladóvevény 100 koronáról 196-ra lett hamisítva. Mi értelme lett volna hamisítania, midőn sikkszaszti sem volt szándékában? midőn a pénzeladása után a 100 koronáról kiállított vevényt véletlenül két bajtárs mar láttá, akiknek érte fölviszagosítást adott? Fontos körülménynek tekintti, hogy az nap midőn bajtársai a vevényt látták azt a lovaglómadrágia őrázsebébe hordta és midőn érte jöttek, akkor egy felete szalonnadrág őrázsebében találta meg. Ha már tényleg hamisít, akkor bizonyára arról az összegről állítja ki a vevényt amilyet neki el kellett volna küldenit, ez pedig szől 167 korona 6 fillérről. S ha már hamisított akkor miért nem hamisította meg a feladóvevény portóilletkeit is (mert a 100 koronán magasabb sürgönyileg elküldött összegnél a portóilleték is nagyobb)?

egyenes tagadásával a szociáldemokráciával, amely a világállam és világpolgár utópiája után futkos, ami szerinte a társadalom jövő fejlődésének léacszemé, kétszerkettője.

Hogy azonban mennyire, illuzórius a kétszerkettő Marx evangéliumában van megírva.

Marx az általa formulázott, történelmi materializmus nevében fennen hirdotte u. l., hogy miként a jog valában erkölcsi törvények stb. fejlődési produktumok s nu'ó jelenségek; ez áll az államra nézve is, amely az ő kommunizmus idejében nem létezik s a jövő kommunizmusában sem fog létezni.

Az állam célszerűségi intézmény, mely az osztály küzdelem egyensúlyban tartására keletkezett.

De mivel szerinte a jövő társadalmából pusztulni fognak az osztályok, kivessz belőle az osztályküzdelem is. Ez szép okoskodásnak, de a valóságnak nem felel meg, mert az osztály kiválás alapja a társadalmi funkció továbbra is fen fog maradni.

Mennyiben a jövő szociálista állama csak a nemzetközi alapon valósítható meg, a termelési és fogyasztási processzusok állami vezetése és irányítása szeptlett fejlődésnek és szövevényes hivatalnokai kar létrejöttét fogja eredményezni.

A jövő szociálista társadalmának vezetőkre és vezetettre való differenciálódása az osztályuralom minden attribútumával jár tehát. A szállítás egészség- és életmódszerűi valamint a szórakoztatási intézmények állami vezetése a hivatalnokai szerepök létehetnek expozítorja fog vezetni. S minthogy a szellemi munka biológiai okokból is mindig keresettebb lesz, mint a testi, szükségképp óriási töredékes fog támaszni a hivatalnokai pályára való törlés miatt.

Joggal kérdezhetjük tehát az, „elementáris erővel” tomboló ellenzék lekülsége mellett, hogy érd-mese és szabad-e szövetkezniük a szociáldemokráciával, amely vele ellentétben a nemzeti államunk lerombolására és a világállam kiépítésére törekszik. Szabad-e a Koriolani csatákra vetemedésünk azért, hogy ezredves történelmi fejlődésünket, nemzeti kegyelet által megszentelt tradícióinkat megse misítse egy olyan propagandá, melynek szemében a hazá fogalma üres ideológia s mely Piklerizmus tonál szerint az államban az emberi hiálalda eszményképét akarja megvalósítani.

Minthogy azonban a hazá nem burgonya, melynél a csirképparkást többre becsülsük, mint a minthogy abban az illuzórius sem ri-

gathatjuk magunkat, hogy a mai utca nemzetközi urai a 48-as márciusi napok hazafiás utcal közönsége volna mi egy pillanatra sem nyújtunk baráti jobbot a szociáldemokrata partnak. S bár mennyire is igryeznek a szocialisták tudományos divatszólalomokba bújított antianacionálizmussal ki tépgetni a magyar trikolórból a fehér és zöld mezőt, hogy csak a vörög maradjon hátra; mi rendületlenül hiszünk, hogy a magyar imperializmus foszlányokra szaggatja meg a legszebb szocialista ábrándképeket is. „S jóllehet egyik modern szociológusunk annak a nezeték-n adott kifejezést, hogy Magyarország szociálista: lesz vagy nem lesz. — Mi ezzel nyugodtan szögezünk szembé a magunk tetelet:

Magyarország magyar lesz vagy nem lesz!“

A székelyföldi iparfejlesztés.

A Marosvásárhelyen megalkott, illetőleg alakulóban levő miniszteri ipari kirendeléség a rigóta vajudó események megértelesében — a zászlóvivő személyeben rejő totrékoszság és képességeknél fogva — nagy lendülettel jelent, bárha azok a nehézségek, melyeket egy ipari kibontakozás lehetőségével szemben a székely faj tulajdonságai s a viszonyok teljes mértékű ellenhatása gyakorolnak, leggyőhathetőknek látszanak.

Renegetek alkalom, mérhetően mennyiségű földi jav, nyersanyag kínálkozik az ipar szolgálatába. De a székelység, bár szellemi és fizikai képességei legelsőrendűek, ezen a terepen járhatlan.

Egy-két megkezdett ipari vállalkozás dacára annak, hogy sikere tárgyánál és az áldozatkészségénél fogva könnyűszerrel lehetett volna, csufosan bukkott meg. Ez utóbbi tény s az elkövetett hibák nem annyira az anyagokban mint inkább erőtleni tekintetben éreztetik meghehető hatásukat.

Tehát amikor egy iparfejlesztés programját akarjuk megvalósítani első tendó, hogy az utat, melyen haladunk kell, te vük járhatóvá, simává, kell-messé. Elővalótandók azok a visszariadó dokkumentumok, melyek a kutyába juttatott ipari vállalkozásokkal szemben létező példaként állanak ország világ előtt. R-endzer állapotánál meg, mely szerint sorra kerüljenek miadások az anyagok, iparágak, melyeknek tényleges lézése a köz-zükség és az egyes ázomok egymáshoz való viszonya szerint pozitív eredményű. Vagyis f-tárandók azok a nyersanyagok, melyeknek feldolgozását állandó nagy piac teszi indokoltak és sürgöcsö

és amelynek előállításához egyéb tényezők is rendelkezésre állanak. Ilyen iparág: a cementgyártás, márvány- és mészipar, ásványvíz, üveggyártás, majolika- és chatoteanyaggyár. Ezeknek az iparágaknak lézéséhez a nyersanyag busásan megvan. Az üzemi erőt a föld-gyár kínálja. Piaca mindegyiknek az ország-határain kívül terjedő.

Cementgyárunk hála Istennek még nem volt. Ez az ut tehát istena.

Márvány- és mésziparunk — már volt. A szárhelyi bazilikus márvány- és mészipart nem érdemes emlegetni Annál érdekesebb a vaslábi „Első Székely Márványbánya- és Mészipar R. T.“ A hatalmas márványhegy mint egy csuffá tett hajdán lehetetlenül tárja fel a rajta elkövetett gyilkos merénylet csumny sebját a tovaúzóban vonatok firkésző szemű közönsége előtt. Oly nagyok a sebek és oly jésző az a rettenetes elhagyatottság, mely a rikító felírású mészszegett kemence környékét eléri, hogy az idegen, akit addig a vidék szépsége gyönyörködött-et és örömlátóréreke ragadott, in-galóbbanve kérdi, hogy mi az ott? — — — Mi-lyen Már!

Az a tönkretett, gyönyörű márványanyagból fölpült hegy Gyergyóvasláb község tulajdon. És volt egyszer egy J. K. nevű, hosszú szakállas, piros köpi kis emberke, akinek meg sötét szemévejn is átcsillított az itt heverő fehér kincs fénye. Odavonozta a gyönyör. Jól látta meg az alkalmat. — Nosza barátim! Jertek! kincset találtam! Segítetek, vegyünk ki. — Adjuk 6-sze pénzt. Nyerünk rajja. — És küldjük ki a vitába kincsetünk, mind-földdel, hadd hirdesse nevűk s a Székelyföld dicsőségét. — Nagy lelkesedéssel alakult meg az „Első Székely márványbánya- és mészipar r. t.“ igazgató, penztáros, jogtanácsos, könyvelő, 8 tagú igazgatóság, 5 tagú felügyelő bizottság — szoval — sok baba. Részyenytőke 60.000 K.

Megindul az ügy. — Hopp! hopp! hurrá! Először is bankett. En ugyan ezt nem láttam, de föltétlen bizonyosnak tartom, hogy az első-sorban volt. Aztán következett a pénzalkötés gondja. Ház kell, kemence kell, mert felírás is kell, hogy: „Első Székely... stb.“ Aztán következett volna a termelés, a produkció. — Hát jól van. Legyen köfőjeles, faragás, mészszeget. Nekimentek a hegynek ott, ahonnan szep volt — mondjuk — a kálitás. Csattogott a kőfűrő, dörgött a robbantás és omlott a kincs. A kincs? Igen a kincs — — — pozdrójává törve. Nem volt jó a törmelék. Rajta! neki a feher kebleknek ura! — És újra! A szét-robbolt éhes anyag kavics-halmazokban ki-

Igy csak egy ügyeibe kevésbé beavatott és eszköznek felhasználni egyen hamisítható meg a 100 koronás vévnyét 196-ra mivel ezt a legkönnyebben tette; az első zsrúnál ki-lencést csinált, mert az ember szereti először a könnyebb munkát elvégezni, tehát lefelé húzott egy vonalat, a nehezebb dolgót a ő ost utóijára hagyta. Mai most ha az elküldendő összeíró az illetékes fogalma lett volna, akkor megfordítva tette volna s akkor kevésbé világitotta volna meg az ügyet, mert így leg-álabb megközelítette volna az elküldendő ösz-szeget, s a valószínűségét annak, hogy ő hamisított.

Miert siették ezután ellenségei az ő meg-kérdése nélkül azonnal postára, midőn sik-skasztás nem történt s a hamisítás ok nem volt, miért igyekeztek széleskörű nyomozás által minél több vádat főlhalmozni ellene? Miért nem kértek tőle magyarázatot? S midőn az egész tisztikar megakartá menteni, miért tette meg följelent-sét az az egy?

Hát ezek az okok nem az ő ártatlanságát bizonyítják mind?

A hadbíróági vizsgálatnál az adós urat is kihallgatták, aki a zsidótermészetre valló kö-vetkező kérdést intézte a hadbíróhoz:

— Hadbíró ur kérem-szerint megmondani elnéző-e a vádlott ügyében, mert én aszerint tenném vallomásomat? — kérdése felelet nél-kül maradt, azután csak 35 korona tartozást ism-ber, melynek visszafizetésére 8 napi hatá-ridő volt kitűzve.

Ezen állítás 2 tanu is megcáfolta, miért is meg sem eskettettek. Továbbá az is meg-ingatta vallomását, mivel a teljes tartozás részletekben ugyan, de mégis visszafizette. Vád-loi rossz akarata folytán az ügy nagyon ko-moly fordulatot vett, miért is minden kellemet-séget kikerülendő, lemondott tisztirendfo-kozatáról.

Ki tudja átérzeni a vándor kétségbesett helyzetét, lélekének komorságát? Csak egy Dosz-tojevoszki vagy Tolstói regénye tudná meg-rendíteni festeni komor lelkiállapotát, mely annyira kimerítette idegét.

Midőn a cifrayomoruságtól az uniformis-tól megvált, lemondott minden kényelemről, szűlöni nem szűlöni többé, testvérei volt barátai nem ismerik többé testvértünek, barátjuknak. Teljesen egyedül minden támasz segítség nél-kül fog elviesni, az emberiség milliói között küzdeve, fáradova egy darabka kenyérrét, amit a gazdagok oly nehezen adnak meg a szegénynek.

A vándor fáradtan cicsgogva, kimerülve gondolataiban hajta fejét csekély butyujára és nyugodtan clalszik.

A Szokolai forrásból bugyborékolva tör elő a borvis s halk csobogással nem zavarja a vándor mely küzd-lemteljes álmat.

A nap utolsó arany sugarait szórja; az Aranyásr kikötője, mint egy nagy arany tábla csillog a napfényben, csak a Jedulka torony hosszú nagy árnyékában török meg és szakad kelté ez az öröknek látszó fényesség. A hullámok tehetetlenül törnek meg az árnyék-ban horogonyzó személyszállító hajó bordáin.

A fedélzet korlátjánál egyszerű fekete ru-hában szomorn egyedülvitésséggel tekint észak felé a szöke ifjú. A beálmi készülő est hűvös-sége jól eset égő hullóknak; hallgatagon bámulta a gyöngye hullám törést, mely ezüst tajtékok sodort a móló partjáihoz; gondolat nélkül merült gyönyörű természet isteni szép-ségeibe, mely fantasztikus álma után gyöngé-den vezette át a rideg keserű valóságba; a külső élet zajongása ragyogása és zúr-zavar nagyszerűsége visszaidézte lassanként valózú-

nűlen álmat s most már emlékezni kezdett mindenne.

Visszaemlékezett az ő kis menyasszonyára, akivel majdnem egy évig oly boldog volt, aki őt megcsalta, elhagyta egy esetleges szebb jövő érdekében. Esziba jutott az első csók, azután a többi mind, a forró ölelés, a lázas szavak suttogása.

Most világos nappal úgy tñnt fel előtte az egész, mintha évekkel ezelőt történt volna s csak visszaemlékezése volna tiszta azokra az állomók-ekre, amiket valóknak megtörténtek-nek gondolt.

Miatta meghasonlott pályájával, bajtársaival és szülcével csakhogy boldognak érezhes magát s midőn ezt megtette, akkor szerelme tárgya elhagyta, mert nem szerette s csak a fényes egyenruha volt az, amiért egyáltalán kedvelte.

— Uram egy távirat, — szólítja meg egy táviratkihordó, ki baksis fejében a legalázato-sabban nyujtja felé a táviratot.

Az ifjú egyforma nyugalommal szakítja fel a táviratot és még nyugodtabban olvassa el tartalmát: „Sorsjegye 600.000 koronát nyert, kérjük becses rendelkezését Hecht bankhá-z.“

— Már késő! — sóhajt fel az ifju és egy aranyat nyujt a postaszolgálat, aki bámulva köszöni meg — e nem vár borralval, azután hajlongva eltávózik — szálci aleikum!

Ágyu dörgés rázkódtatja meg a levegőt. — Allah kerim, Allah akbár! — Halszik a karcu minaretek tetejéről az imámok átvöltése.

Este 7 óra van. A nap hirtelen bukik alá és a beálmi nagy sötétségben ezer meg ezer lámpagyulad ki a Bosporuson nyüzsgő hajókon.

(Folyt. köv.)

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Kritsa Izidor budapesti törvényészki telekkönyvvizetőt, jelenlegi alkalmazása helyén, a VIII-ik fizetési osztályba sorozott telekkönyvvizetővé nevezte ki.

— **A börtörvény megsértése.** Fölmerült eset alkalmából elvi határozatban mondotta ki a belügyminiszter, hogy a börtörvény rendelkezéseinek ki nem függése és a börtönytartás nem vezetése által elkövetett kihágás az idézett törvény 13. és 14. szakaszában ültöknek és a 41. szakasz 6. pontja alapján szabandók és a büntetettek.

— **Pályázat külföldi tanulmányi ösztöndíjra.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara a keresk. m. kir. Miniszter urnak 1905. évi január 16-án 533346—904. sz. a. kelt rendlete alapján egy 600 (Hatszáz) koronás külföldi tanulmányi ösztöndíjra ezenem pályázatot hirdet. Pályázhatnak a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara kerületében, nevezetesen: Maros-Torda-, Csik-, Háromszék- és Udvarhely vármegyék, valamint Maros-Vasárhely sz. kir. város területén illetékes kézmű iparosok. A pályázat kerésben részletesen megjelölendő és lehetőleg hiteles okmányokkal igazolandók: a folyamodónak illetőségi és lakhelye, családi és vagyoni viszonyai, foglalkozása, előképzettsége, nyelvismeretei, erkölcsi magaviselete, esetleges tanulmányai, az általa esetleg eddig elnyert kitüntetések és végül az ösztöndíj elnyerése esetén teendő utazási irányja, valamint az is, hogy az illető katonai kötelezettségének eleget tett-e már és vajon biztosítva van-e előre is egy megfelelő külföldi gyárban vagy műhelyben való alkalmaztatása, esetleg valamely külföldi szakiskolába leendő felvétele? Az illetőnek kötelezettséget kell vállalnia az iránt, hogy az ösztöndíj különbeni visszatérítésének terhe alatt hazájába visszatér és külföldön szerzett ismereteit itthon fogja értékesíteni. A kiskorúakért atyjoknak vagy gyámjuknak kell kezességet vállalniuk a fenti kötelezettség letartása tekintetében. Azok, akik katonai kötelezettségüknek még nem tettek eleget vagy az alól felmentve nincsenek, az ösztöndíjra nem számíthatnak. A pályázati kervények a kereskedelmiügyi m. kir. miniszter urnoz címезve 1913. évi május hó 3-án déli 12 óráig a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarához adandók be. Később érkezett folyamodványok tekintetbe nem vétetnek. — Maros-Vasárhely, 1913. március 12. — Bürger Albert, alelnök. Sz. Szakács Péter titkár.

— **Törvényhatósági közgyűlés.** Csikvármegye törvényhatósági bizottsága f. n. 26-an, szerdán délelőtt 10 órakor, Gyálóky Sándor főispán elnöklételevel rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgya a vármegyei alispokból gyűmölösözleg takarekpenztára helyezett tőkék feletti intézkedés.

— **Ünnepelés.** Révész Gyula m. kir. főállatorvost állategészségügyi felügyelővé való kinevezése alkalmából Csikvármegye m. kir. állatorvosai Csikszerdában folyó hó 15-én a

Vigadó különtermében családi jellegű vacsorán lelkes ünneplésben részesítettek. Az elhangzott pohárköszöntők állategészségügyünk idősebbi kérdéseire is kiterjeszkedtek. — Az ünneplés, melyen az állatorvosok nejei résztvettek mindvégig emelkedett hangulatban reggelig tartott és a megjelent állatorvosok a brassói kerületi m. kir. állategészségügyi felügyelőt is táviratilag üdvözölték.

— **25 éves jubileum.** Dr. Dobribrán Antal gyergyószentmiklósi járási tisztí orvos, kórházi igazgató és tb. vármegyei tisztí főorvos most től-ötte be orvosi pályájának 25-ik évét. A közszeretletben álló jeles orvos tiszteltetle barátai legközelebb nagyszabású bankettet rendeznek.

— **Határozás.** Özv. Nádasdy Neszedva Gyuláné szül. Bicskei Bokross Anna fojóy évi március hó 15-én 60 éves korában meghalt Csikszeredében.

— **Egyházközségi gyűlés.** Folyó hó 18-án a helybeli róm. kath. egyházközség tanácsa dr. Szekeres József pébános elnökléte mellett gyűlést tartott, melynek tárgya az 1912. évi zűrszámadások és egyéb folyó ügyek voltak. Az egyháztanács foglalkozott a kepeketés helyesebb és allandóbb alapokra való helyezésével, ennek keresztülvitele azonban csak a szükséges előmunkálatok elvégzése után fog bekövetkezni.

— **A székely fiúk ipari kiképzése.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara az alábbi programot szorint tartja meg Csikvármegyében a tanoncfelvételeit. *Április hó 14-én Ditróban a községbanán, április hó 15-én Gyergyószentmiklóson a fűszolgabirosgnál, április 16-án Csikszeredában a vármegyeházánál, április hó 18-án Csikszentmártonban a fűszolgabirosgnál, április 19-én Nagykaszonban a községbanánál. A sorozás mindenütt reggel 9 órakor veszi kezdetét. Inasoknak legalább 4 elemi osztályt végzett és 13 életévet betöltött egészséges fiúk vétetnek fel. A fiúk ne körjek tömegesen a géplakatos iparra elhelyezésüket. Ez a pálya tul van zsúfolva s már nem biztosítja a nyugalmas jövőt. Géplakatosok teljes ellátásra nem fogadnak inasokat. A szülők bízzak a pályaválasztást a bizottságra, mert a sorozóbizottság legjobban tudja, hogy az illető gyerek fizikai és értelmi fejlettségének melyik mesterség felel meg. Az elhelyezés ingyenes. Működőbb szülők, ha vállalják gyermekeik ruházását, jobb eredményt érnek el. Egeszen szegény fiúk az illető mestertől ruhát is kapnak. — Kereskedő inasoknak a jobban iskolázott fiúk vétetnek fel. Ipari szakiskolai tanulóknak legalább két polgári, vagy középiskolai, vagy hat elemi osztályt jó eredményei végzett fiúk vétetnek fel. Ezek július végéig küldjek be folyamodványu*

kat az illető szakiskola igazgatóságának. Felső ipariskolába olyan fiúk pályázhatnak, akik négy polgári, vagy középiskolai osztályt végeztek s azonkívl a választott mesterségben egy évig gyakorlatilag foglalkoztak. A kamara az érdeklődőknek ezekben a dolgokban esetről-esetre fölvilágosítást ad. A fiúk a sorozásra vigyék el és mutassák be iskolai bizonyítványukat. A sorozást a kamara képviselőiben ezutal is László Gyula másodtitkár eszközli.

— **A vadászati adó rendezése.** A Pol. Hir. jelenti: A pénzügyminiszterumban a vadászati adó fegyveradó új rendezésével foglalkoznak. Az új adórendezés a miniszterium progresszív alapon tervezi (az időök jele): még pedig oly módon, hogy az adóösszeg nagyságát a jövedelmi adóhoz mérten időnkint fogják kiszabni. A tervezett kulcs szerint az új vadászati adó általában nem fogja elérni a mai haszonmegyei koronát, de legfeljebb ötven koronára rughat, még a legmagasabb jövedelmi adónál is. A pénzügyminiszterumban az új vadászati adóról szóló törvényjavaslat már készen van, mert úgy terveztek, hogy az új adóörvények életbeléptetése után a képviselőház elé terjesztik. Minthogy azonban az adóörvények életbeléptetését elhalasztották, az új vadászati adó előterjesztése későbbi időre toldott ki.

— **Áruminta-vásár Budapesten.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara az érdekelte iparos és kereskedő közönség tudomására hozza, hogy a budapesti kereskedelmi és iparkamara a keresk. kormány megbízásából 1913. május 7—13-án Áruminta-vásárt rendez Budapesten, a városligeti Iparcsarnokban, minek célja az, hogy összehozza a vásárló és eladó közönséget s ezáltal a kereskedelmi ügyletek lebonyolítását megkönnyítse. Az áruminta vásárra vonatkozó egyéb részletes tájékoztatók a vásár irodájában (Budapest, Irányi-utca 21. sz. a.) szerezhetők, hol készenesen adnak felvilágosítást minden érdeklődőnek.

— **A korai husvét.** Egy régi közmondás azt tartja, hogy hó termesű esztendő lesz, ha a husvét korán esik. Ha ez igaz, akkor az idén fölötté gazdag év készönt az emberiségre, mert tudvalevőleg március 23-án lesz husvét, tehát oly korán, hogy korábban már kívánni se lehet. Eddig legkorábban március 22-ikére esett. A mai emberek közt azonban aligha akad olyan, aki olyankor ünneplhetne meg, mert legutoljára 1818-ban fordult elő, hogy március 22-ikére e ett, azelőtt pedig csak 1761-ben és 1693-ban. A husvét idei datuma is fölötté ritka. Az elmúlt évszázadban mindössze csak kétszer esett március 23-ra: 1845. és 1856-ban. Legközelebb 2160-ban, 2228-ban, 2380-ban és 2535-ben ismétlődik majd ez az eset. Hogy a mi utódaik valóban az említett időpontokban ünneplik-e majd a husvétot, az kétséges, mert tudvalevőleg régóta mozgalom van folyamatosan, amely azt célozza, hogy a husvétot meghatározott napon tartásuk meg.

VÁKÁR L., CSIKSZEREDÁBAN

KÖNYVNYOMDA, KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉS

Elvállal mindennemű könyvnyomdai munkákat, u. m.: báli meghívókat, falragaszokat, eljegyzési kártyákat, esküvői meghívókat, gyászlapokat, névjegyeket, röpiratokat, folyóiratokat. Nagy raktár egyházi, ügyvédi és községi nyomtatványokból. Szép választék finom irodai fehér-, fogalmi és miniszter papirokbán, ugyszintén levélpapírok és borítékok, gyászszegélyű, és más színekben, diszdobozokban és mappákban, valamint finom irodai Anthracyn, kék, piros és zöld ténta, tusok, kintinó peesétviaszok, írónok, tollak, tollszárak, törlőgumik, iskolai füzetek, rajzeszközök, hegedűk és hegedűvonók, hurok, rajzpapírok, rajzfüzetek, körzők stb. cikkekben.

Sz. 358—1913. mj.

2—2

Árverési hirdetmény.

Közírré tétetik, hogy Csikvármegye magán tulajdonát képező Bojtorjános, Tarhavas, I. Kisbükki Magyaros völgy, Kismagyaros, Nagymagyaros, Vámkut, Füstölökert, Haragos, Kishavas, Cedes, Fejérhavas, Vereskő, Komarnik, Kopárhely, Tölgyessarok, Nagysarok, Czirjás-sarok, Veresmart, Ciblesajjirét, Kisrét, Pojánai fűrészek és kaszálók, Táblusarok, Balázssarok, Hegyeshavas, Csiszér-sarok, II. Kisbükki, Közszőrűkőpatak-havas, Tyukoshavas, Árpádeusik, Közszőrűkőpataki 3 kert, tölgyesi mészégetési jog 1913. évi március hó 26-án délelőtt 9 órakor Gyergyótölgyesen a gazdasági irodában megtartandó nyilvános szóbeli és zárt írásbeli verseny tárgyaláson 1913. évi április hó 23-tól kezdődőleg 1 évre haszonbérbe adának.

A feltételek szerinti kikiáltási ár 10—10⁰/₁₀-a az árverező bizottság kezébe az árverés megkezdése előtt bűnap-pénz fejében leteendő. Utóajánlatok nem fogadottak el.

Az árverési általános és részletes feltételeket a gyergyótölgyesi gazdasági irodában a hivatalos órák alatt bárki betekintheti.

Csikvármegye magánjainak igazgatósága.

Csikszereében, 1913. évi március hó 4-én.

Az igazgatóság.

219. szám.

1912. vgrh.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közírré teszi, hogy a csikszereedai kir. járásbírósnak 1912. évi V. 1343. számú végzése következtében dr. Heinrich Stransky becsi ügyvéd által képviselt Schüller és társa bécsi cég javára 124 korona 32 fillér s. jár. erejéig 1912. évi november hó 16-án foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 3324 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: üzleti árucikkék stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csikszereedai kir. járásbíró-ság 1912. évi V. 1343. számú végzése folytán 124 K 32 fill. rókekövetelés, ennek 1912. évi július hó 28. napjától járó 6% kamattal 1/4% váltódíj és eddig összesen 37 korona 20 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, a végrehajtást szenvedett üzletében Csikkarcfa-ván leendő megtartására 1913. évi március hó 26. napjának délelőtti 11 óraja határidőül kitérték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivataak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbb ígérőknek, szükség esetén becsaron aul is el fog nak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felfoglalattak és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. tc. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszereében, 1913. évi február hó 18-ik napján.

Molnár Sandor,
kir. bír. végrehajtó.

Ágybavizelés!

Azonnali megszüntetéssel
A kor és nem adatok közlése ellenében fel-
világosítás ingyen nyújt: Pfarrer Georg
Nürnberg, K307 (Bajorország)

1878 óta! Mindenütt bevált híros, közkedvelt minden létező háziszert fetülmul

THIERRY A. GYÓGYSZERÉSZ BALZSAMÁ

Csak a zöld apácá védjegyével VALÓDI.

TÖRVÉNYILEG VÉDVE.

Allein echler Balsam
Produkt Schutzmepf. 10. April 1881
A. Thierry in Pragrad
bei Kottlich Sauserbrunn

Ezen balzsam: 1. Utóelőhethetlen gyógyhatású tödő és mellbetegségeknél, enyhíti a katarhust, megakadályozza a tüdőgyulladás s gyógyi last hoz az ilyenül legmakacsabb betegségeknél is. 2. Kitiño hatásu torokgyulladással, rekedtség és gégebetegségeknél. 3. Mindennemű láz gyökeresen megszüntet. 4. Gyógyít mindennemű májbetegséget, gyomor, bélbántalmakat, gyomoreresőt, szaggatást, astmát, elnyálkásodást, szűzést, gyomorégést, felfúrdést stb. 5. Gyógyulásiu aranyér és altesti bántalmaknál. 6. Enyhé hatásu hasfájószer, vértisztító, tisztítja a veséket, étvágygerjesztő és elősegíti az emésztést. 7. Kitiñoen bevált fogfájásnál, lyukas fogak, szájbiznál, fogzúrnak használva erősíti a foghúst, megszünteti a száj vagy gyomortól eredő bűzt. 8. Gillisz-ták ellen biztos hatásu. 9. Külsőleg mindenesbet, sebhelyet, orbáncot, láztól eredő hólyagot, kelest, szemölcsöt, égési sebeket, fagyott testrészeket pörse-néket, kiütéseket, fejtájást, zúgást, szaggatást, befűzt és fűlbántalmakat gyógyít. Minden háznál különösen influenza, kolera és más járványoknál kéznél legyen.

VIGYÁZZUNK A ZÖLD APÁCÁVAL ELLÁTOTT VEDJEGYRE.

Ezen balzsamból lefekvés előtt egy vagy két kanál cukorral bevéve vagy a nélkül ugyyszólván egészséges virradást jelent.

Minden hamisítás, utánzás és más balzsamok hasonló védjegyével való eladása büntetés terhe mellett törvényileg tiltra van. 12 kis vagy 6 nagy vagy 1 különleges családú üveg ára K 5 60. Kisebb rendelés mint 12 kis vagy 6 nagy üveg nem lesz szállítva. Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény. Budapestban kapható: Török József gyógyszerárában s a legtöbb gyógyszerárban. Nagyban kapható Thalmyer és Seitz, Kochmeister utódai, Radanovits Pestvárosi drogeriákban Budapestben. Ahol nincs Ierakat, ott rendeljünk.

THIERRY A. Órangyal-gyógys.értárából PRAGRADA (Roitech-Sauerbrunn mellett).

Törvényesen bejegyzett védjegy.

Óvakodjunk értéktelen
utánzatoktól!

Kinek drága az egészsége

és pénzét nem akarja hiábavaló dolgokra kidobni, az saját érdeke-
ben cselekszik, ha legalább egyszer-kétszer kipróbálja a világhírt

Oroszlán Menthol Sósborszesz

a háziszerek királyát.

Kapható 44 fill. 1.40 és 2.20 K eredeti üvegekben.

Főelárusítás:

KELLER ISTVÁN gyógyszerárában

az „ATTILÁHOZ”

Csikszentmártonban és Tusnádfürdőn.

Csusz, köszvény, reuma, szaggatás, nyilalás, oldalszúrás, keresztcsontfájás, derékoldal- vagy hátífájás, izom- és inbántalmak, kar- és löbgyengeség, merev végtagok és ujjak, görösök, továbbá hűlés, megfázás, vagy léghezamból származó bajok azonnal enyhülnek az Oroszlán Menthol Sósborszesz használata által. Ha a fájó testrész a dörzsölést nem tűri, ugy borogatást alkalmazunk. Fogtájás, fejtájás, fejszaggatás, hajhullás, idegesség, bégdyatás, kimerültség általános gyengeség esetében kincsessel ér fel a valódi Oroszlán Menthol Sósborszesz. Torokfájás, rekedtség, gégehurut, influenza nátha ha fellép, ugy emlékezzék az Oroszlán Menthol Sósborszeszre, mely a legkitiño és legelterjedtebb háziszert. Ezer és ezer más esetekben is kitiño sikerrel lesz az Oroszlán Menthol Sósborszesz használva. Minden egyes üvegehez bő használati utasítás van mellékelve. Sok ezer hálaírat tanusko-dik róla, hogy az Oroszlán Menthol Sósborszesz az emberiség jötevője.

32—32

HIRDETÉSEK
olesó árszámítás
mellett közöltet-
nek s felvétetnek
a kiadóhivatalban.